

NUMATOMO TEISINIO REGULIAVIMO POVEIKIO VERTINIMO PAŽYMA

Projekto pavadinimas	Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. nutarimo Nr. 1725 „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir Daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirta kaupiamąjo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“ pakeitimo“ projektas (toliau – Projektas).
Projekto rengėjas	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija
Projekto tikslas	<p><i>Projekto tikslas</i> –siekiama paspartinti daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimą ir efektyviai paskirstyti turimas valstybės biudžeto lėšas, su esamais ištekliais atnaujinant (modernizuojant) didesnę daugiabučių namų skaičių, nes esamos finansavimo galimybės yra ribotos.</p> <p>Projektu siūloma:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Išplėsti valstybės paramos mokėjimo būdų sąrašą ir taikyti įvairius mokėjimo būdus: avansinio mokėjimo, sąskaitų apmokėjimo ir (ar) kompensavimo.2. Papildyti projektą nauja avanso mokėjimo tvarka, nurodyta 2.3¹ papunktyje. <p>Siūloma, kad Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Aplinkos projektų valdymo agentūra (toliau – Agentūra) projekto administratoriaus prašymu galėtų priimti sprendimą ir suteikti butų ir kitų patalpų savininkams avansą Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių (toliau – Taisyklės) IV–VI skyriuose nurodytoms išlaidoms apmokėti. Avansas suteikiamas ir apskaičiuojamas nuo projekto ar jo dalies parengimo, projekto įgyvendinimo administravimo ir statybos techninės priežiūros vykdymo išlaidų sumos pateikus Agentūros nustatytos formos prašymą. Pirmiausia butų teikiamas 30 procentų dydžio avansas pasirašius Valstybės paramos sutartį, antroji ir trečioji dalys, po 30 procentų dydžio, butų teikiamos tik pateikus dokumentus, įrodančius, kad suteiktas avansas yra išnaudotas arba likusios išmokėto avanso dalies nepakanka patirtoms ar būsimoms išlaidoms apmokėti, likutis taip pat galės būti išmokamas avanso būdu.</p> <p>Avansinis mokėjimas sumažins administracinę naštą, nes prašymų apmokėti sąskaitas sumažėtų apie 80 procentų.</p> <ol style="list-style-type: none">3. Taisyklių 71 punkte nustatyti valstybės paramos teikimo sąlygas, pagal kurias 2022–2023 metų projektų kvietimams valstybės parama teikiama kompensuojant 30 procentų investicijų, tenkančių Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. rugsėjo 23 d. nutarimu Nr. 1213 „Dėl Daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) programos patvirtinimo“ (toliau – Programa), priede nurodytoms energinį efektyvumą didinančioms priemonėms, jeigu pasiekama B ar aukštesnė pastato energinio naudingumo klasė ir nekompensuojama, jeigu

pasiekama C pastato energinio naudingumo klasė.

Tokios valstybės paramos teikimo sąlygos sudarys galimybę turimomis lėšomis atnaujinti (modernizuoti) kuo daugiau daugiabučių namų ir sutaupyti kuo daugiau energijos išteklių.

4. Patikslinti, kokios priemonės finansuojamos, kai įgyvendinant projektą daugiabučiame name įrengiamas atskiras ar modernizuojamas esamas neautomatizuotas šilumos punktas, įrengiami balansiniai ventiliai ant stovų ir (ar) pertvarkomos ar keičiamos šildymo ir (ar) karšto vandens sistemos, butuose ir kitose patalpose įrengiant individualios šilumos apskaitos prietaisus ar daliklių sistemą ir (ar) termostatinčius ventilius, įtraukiant ir karšto vandens sistemas. Siūloma šių priemonių įgyvendinimo subsidijos dydį padidinti nuo 10 iki 20 procentų, tačiau nekompensuojama, jeigu pasiekama C pastato energinio naudingumo klasė.

5. Taisyklių 24 punkte nustatyti, kad paskutinis atliktų statybos rangos darbų priėmimo ir perdavimo aktas turi būti ne mažesnis kaip 5 procentų statybos rangos darbų vertės. Už atliktus statybos rangos darbus pagal paskutinį aktą apmokama, kai statybos rangovas Statybos įstatyme nustatyta tvarka Projekto administratoriui pateikia dokumentą, kuriuo užtikrinamas garantinio laikotarpio prievolių įvykdymas, siūloma papildyti kita šio dokumento alternatyva. Tai galėtų būti Projekto administratoriaus ir rangovo susitarimas, kad pagal statybos rangos sutartį garantinio laikotarpio prievolių įvykdymo užtikrinimui sulaikoma 5 procentų statybos rangos darbų vertės suma, kuria užtikrinamas dėl statybos rangovo kaltės atsiradusių defektų, nustatytų per pirmus 3 statinio garantinio termino metus, šalinimo išlaidų apmokėjimas statytojui. Sulaikoma 5 procentų statybos rangos darbų vertės suma turi būti laikoma kaupiamųjų lėšų sąskaitoje. Šios piniginių lėšų gali būti naudojamos tik garantinio laikotarpio prievolių įvykdymui užtikrinti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka. Projekto administratorius arba daugiabučio namo bendrojo naudojimo objekto valdytojas privalo grąžinti sulaikytą 5 procentų statybos rangos darbų vertės sumą statybos rangovui, kai šis Statybos įstatyme nustatyta tvarka pateikia kitą dokumentą, kuriuo užtikrinamas garantinio laikotarpio prievolių įvykdymas, arba sueina pirmi 3 statinio garantinio termino metai ir per šį laikotarpį statybos rangovas tinkamai įvykdė garantinio laikotarpio prievoles.

Už atliktus statybos rangos darbus pagal paskutinį atliktų statybos rangos darbų priėmimo ir perdavimo aktą, naudojant lengvatinio kredito lėšas, gali būti tiesiogiai apmokama daugiabučio namo bendrojo naudojimo objektų valdytojui arba Projekto administratoriui, jeigu finansuotojui, kreipiantis dėl lengvatinio kredito išmokėjimo, kartu su šiuo punkte nurodytu paskutiniu atliktų darbų priėmimo perdavimo aktu pateikiamas Projekto administratoriaus ir statybos rangovo susitarimas, kad pagal statybos rangos sutartį garantinio laikotarpio prievolių įvykdymo užtikrinimas vykdomas sulaikant 5 procentų statybos rangos darbų vertės sumą.

Atsižvelgus į tai, siūloma papildyti ir 95 punktą, nustatant, kad įgyvendinus projektą ir gavus valstybės paramą, Projekto administratorius ne vėliau kaip per 25 darbo dienas butų ir kitų patalpų savininkams privalo pateikti ataskaitą (nurodomi duomenys ir informacija

apie projekto įgyvendinimą, atliktus darbus pagal investicijų plane nurodytas priemones, patirtas faktines projekto įgyvendinimo išlaidas, pasiektus rezultatus, suteiktą valstybės paramą, investicijų paskirstymą butų ir kitų patalpų savininkams, gautas lėšas iš paslaugų ar rangos darbų tiekėjų už paslaugų ar rangos darbų sutartyse nustatytų sąlygų nevykdymą, taip pat informacija apie garantinio laikotarpio prievolių įvykdymo užtikrinimui Statybos įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka statybos rangovo pateiktą dokumentą arba sulaikytą 5 procentų statybos rangos darbų vertės sumą (nurodant kam šios piniginės lėšos pervestos), kuri gali būti naudojama tik garantinio laikotarpio prievolių įvykdymo užtikrinimui Statybos įstatyme nustatytais atvejais ir tvarka) Šiame punkte nustatyta pareiga Projekto administratoriui pateikti butų ir kitų patalpų savininkams nustatytos apimties ataskaitą apie įgyvendintą projektą, jeigu ji rengiama po šio punkto įsigaliojimo dienos.

6. Numatyti, kad daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planai rengiami ir teikiami Agentūrai per Aplinkos projektų valdymo informacinę sistemą (toliau – APVIS). Taisyklių IV, V, VI, VII, VIII skyriuose nurodyti prašymai, kurie teikiami Agentūrai, Valstybės paramos teikimo sutartys ir kiti su daugiabučių namų atnaujinimu (modernizavimu) projektų įgyvendinimu susiję dokumentai pildomi, teikiami ir pasirašomi APVIS. Dėl to sutrumpės investicinių planų rengimo laikas.

7. Atsižvelgus į tai, kad Projekto administratoriai ir (ar) butų ar kitų patalpų savininkai, vykdančys ūkinę veiklą, dažniausiai neturi galimybės per 3 mėnesius pervesti Agentūrai išmokėtų ir (ar) permokėtų lėšų, siūloma 97 punkte nustatyti galimybę lėšas grąžinti dalimis, bet ne ilgiau kaip per 2 metus.

8. Numatyti, kad valstybės parama būtų teikiama ne tik investicijų planams parengti, bet ir jiems tikslinti su 39.1 papunktyje nustatyta sąlyga, jeigu investicijų planas tikslinamas numatant įgyvendinti projektą, kurio energinio efektyvumo klasė būtų B ir aukštesnė.

Siūlomo projekto poveikio įvertinimas (teigiamos ir (ar) neigiamos pasekmės)

Poveikis atitinkamai teisinio reguliavimo sričiai	Priėmus teikiamą projektą, būtų sudaromos sąlygos efektyvesniam ir greitesniam pastatų renovacijos proceso įgyvendinimui. Nustačius 71 punkte Valstybės paramos teikimo sąlygų trejų metų pereinamąjį laikotarpį 2022-2024 metais teikiamos subsidijos dydį mažinant nuo 30 procentų 2022 metais iki 15 procentų 2024 metais, kai pasiekama B ar aukštesnė pastato energinio naudingumo klasė, sudarys galimybę su esamais finansiniais kaštais didinti atnaujinamų (modernizuojamų) daugiabučių namų skaičių.
Poveikis valstybės finansams	Poveikis valstybės finansams numatomas teigiamas, nes su tomis pačiomis lėšomis bus modernizuojama daugiau daugiabučių namų.
Poveikis administracinei naštai	Administracinės našta sumažės dėl atnaujinimo (modernizavimo) investicijų planų rengiamo ir teikiamo per APVIS sistemą ir dėl nustatytos avanso mokėjimo tvarkos.

Poveikis aplinkai ir klimato kaitai

Šie siūlymai prisidėtų prie Lietuvos ilgalaikės renovacijos strategijos, kuria siekiama iki 2050 metų sumažinti metinį pastatų fondo pirminės energijos vartojimas 60 proc. (iki 16,2 TWh), taip pat panaikinti CO₂ pėdsaką pastatų sektoriuje - sumažinti metinį pastatų fondo CO₂ emisijų kiekį iki 0 mtCO₂.

Kita svarbi informacija

Projektas skelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS, reg. Nr. 22-12370). Konsultacijos su visuomene vyko 2022 m. rugsėjo 23 d. Aplinkos ministerija diskutuoti dėl planuojamų projekto pakeitimų pakvietė visas suinteresuotas puses.

Projektas teiktas derinti Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, APVA, VšĮ Būsto energijos taupymo agentūrai, VšĮ CPO LT, Lietuvos Respublikos valstybinei teritorijų planavimo ir statybos inspekcijai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos statybininkų asociacijai, UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūrai, Šiaulių bankui, Europos investicijų banko atstovybei Lietuvoje, Savivaldybių komunalinių įmonių asociacijai, Lietuvos respublikiniams būsto valdymo ir priežiūros rūmams, Nacionalinei pastatų administratorių asociacijai, asociacijai „Lietuvos butų ūkis“, Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybai.

Aplinkos ministerija atsižvelgė į gautas Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Energetikos ministerijos, Finansų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybos, APVA, UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūros, Lietuvos respublikinių būsto valdymo ir priežiūros rūmų ir darbo tvarka projektą suderino su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, UAB Viešųjų investicijų plėtros agentūra, APVA ir dalį Teisingumo ministerijos pastabų. Projektą be pastabų suderino su Valstybine teritorijų planavimo ir statybos inspekcija.

Išvadų dėl projekto nepateikė Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Konkurencijos tarybos pastabas, VšĮ CPO, Lietuvos statybininkų asociacija, Savivaldybių komunalinių įmonių asociacija, Šiaulių bankas, Europos investicijų banko atstovybė Lietuvoje, Nacionalinė pastatų administratorių asociacija, asociacija „Lietuvos butų ūkis“.

Informacija apie asmenį ir instituciją, atsakingą už poveikio vertinimą

Vardas ir pavardė	Živilė Liberienė
Pareigos	Patarėja
Institucija (padalinys)	Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Statybos ir teritorijų planavimo politikos grupė
Telefono numeris ir elektroninio pašto adresas	8 677 55774 zivile.liberiene@am.lt